

LỄ và KHIÊM

Thiện Chí sưu tầm

LỄ và KHIÊM là hai đức lớn của con người. Trong Dịch lý, Thánh hiền từng dạy hai đức này từ ngàn xưa để người quân tử “tiến đức tu nghiệp”.

Đức Thánh Trần Hưng Đạo dạy:

Người tu nên nơm nớp đề phòng, đó là “kiền kiền dịch” vậy. Nhưng chẳng phải run sợ nơm nớp suốt ngày là được, mà cần phải làm sao để tiến lên bậc đại hơn, chánh giác, hoàn thiện, để giải thoát cho mình, cứu đời thoát vòng oan trái khổ đau kiếp người vay trả.

– Thế thì làm gì để hết run sợ?

Phải theo câu “QUÂN TỬ TIẾN ĐỨC TU NGHIỆP”.

“Tiến Đức” nghĩa là sao? Là phải làm lòng lành được nảy nở, phải xây dựng bản thân con người đạo đức, để tiến lên bậc Thánh hiền. Bắt đầu phải đi từ một đến mười; cần trải qua một chương trình thứ lớp. Phải công phu theo 9 quẻ sau này, để tiến đức của người quân tử.

1- LÝ, đức chi cơ (Thiên Trạch Lý)

2- KHIÊM, đức chi bình (Địa Sơn Khiêm)

3- PHỤC, đức chi bản (Địa Lôi Phục)

4- HẰNG, đức chi cố (Lôi Phong Hằng)

5- **TỔN**, đức chi tu (Sơn Trạch Tốn)

6- **ÍCH**, đức chi vụ (Phong Lôi Ích)

7- **KHỐN**, đức chi biện (Trạch Thủy Khốn)

8- **TỈNH**, đức chi địa (Thủy Phong Tỉnh)

9- **TỔN**, đức chi chế (Tốn vi Phong)

1/- Lý là học quẻ Thiên trạch Lý để tiến đức, bằng lòng cung kính, hành chỉ đúng với đạo lý, hợp với Lễ. Như thế gọi là “Lý, đức chi cơ”.

Đức chi cơ nghĩa là: lấy lễ nghi, đạo lý làm nền, cho công phu tiến đức. Lễ nghi khuôn phép đã có nền, ví như ta làm nhà phải xây nền móng trước vậy. Nền đó là lễ phép.

2/- Lễ phép phải ở đức khiêm từ, nhường nhịn, hạ mình mà tôn kính kẻ đạo cao đức lớn, nên gọi “Khiêm, đức chi bình”. Bình là cán cân. Cân cán để làm cái hạnh đạo sâu dày của người quân tử là Khiêm.

Trời nhờ Khiêm mà muôn vật gọi ơn hằng sống, như tất cả vật ở trên không đều hướng hạ xuống trần, như: mây mưa, mùa tiết, mặt trời mặt trăng soi rọi cho muôn vật nhuần thấm, ấm áp sanh sôi. Đức Khiêm của đất rộng dày sâu, chứa đựng không từ một vật, dầu sạch hay dơ, kẻ lành hay đũa dữ, mà làm cho nó trưởng dưỡng, đủ sự tiêu dùng. Mặt trời lên cao phải hạ xuống, mặt trăng tròn phải khuyết mà mờ đi, nên đức Khiêm như mặt trăng chịu khuyết mà được tròn; mặt trời lặn mất, nhưng rồi lại lên cao, cao vút. Đức Khiêm hạ mình dưới hết, như biển ở chỗ thấp, nước muôn rạch đều đổ về. Vậy là Khiêm mà bình cán! [. .]

Nguồn : nhipcaugiaoly.com